SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 164. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 30, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 164. РІК XCVI.

АНТИДЕМОКРАТИЧНІ ВИБОРИ ПАРТОКРАТІЇ В ОДЕСІ

Одеса (ПС УГС). — У квітні в Одесі розповсюджувалися різного роду інструкції про діяльність неформальних об'єднань і груп в.місті Одесі, кожна з грифом „для службового користування". У цих інструкціях подають короткі характеристики об'єднань і груп, а також відомості про їх лідерів та керівників. Одеських партократів найбільше непокоять чотири неформальні об'єднання: УГС, Народний Рух України за Перебудову, Товариство „Меморіял" і одеські члени Демократичного Союзу.

УГС за словами інструкції — націоналістична організація, що займається дискредитацією КПСС та радянського ладу, бореться за вихід України зі складу СССР. Хоча Алім Лисюк, на сторінках газети „Львовская Правда" доводить, що УГС за народні гроші утримує навіть радіостанцію „Свобода", його одеські колеги кричать, що Спілка фінансується закордоном.

Націоналістами автори інструкції називають і членів Народного Руху України за Перебудову. Щодо „Меморіялу", то партійні керівники поливають брудом це товариство за те, що воно надає трибуни екстремістам для антипартійної агітації. Одеське Товариство „Меморіял" не влаштовує партократію, бо виступає за відміну на терені України указу про мітинги та демонстрації, а також домагається права на законодавчу ініціятиву.

В інструкціях партія закликає боротися проти УГС, Народного Руху України, „Меморіялу" та членів Демократичного Союзу всіма засобами. Наприклад, після того, як 28-го червня на засіданні одеського „Меморіялу" виступив Василь Барладяну, голові товариства філософу Цимбалюкові в обкомі партії і міськвиконкомі було сказано: „вибирай щось одне — або заборонимо „Меморіял", або не будеш дружити з Барладяну!"

У п'ятницю, 7-го липня Цимбалюк і голова українського суспільного товариства „Лелека" — вчений генетик Федір Нарійчук за круглим столом, що відбувся в одеському Будинку вчених, запропонували обласному керівництву партії вступити з Барладяну у відкриту полеміку. Ця пропозиція викликала ось яку реакцію з боку головного ідеолога обкому Боделяна: „На засіданні „Меморіялу" пан Барладяну сказав, що під час репресій було заарештовано 45 його родичів і рідних. Але цей пан не такий вже бідний. Він не тільки голова ворожої нам Спілки, він прямий нащадок молдавських господарів, а його дід був генералом в українській армії, тому партія вилищує цей рід". Інакше кажучи, парткерівництво області вдається до зведення наклепів на неформальні об'єднання і уникає з ними полеміки, бо партії дійсно нема що сказати народові, адже вона вміє лише винищувати окремих людей і цілі родини.

СОЮЗІВКА ПІДГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ЗАКІНЧЕННЯ СЕЗОНУ

Кергонксон, Н.Й. — Як і кожного року, т.зв. великі закінчення тижня, а тим і вакаційного сезону, що припадає на День Праці — це для Союзівки — Оселі Українського Народного Союзу кульмінаційна точка літніх місяців. Ці три дні гості виповнюють приміщення оселі, замовляючи їх декілька тижнів наперед, бо спортові змагання, дві забави і багата мистецька програма притягають особливо нашу молодь, та все нові покоління, що уважають День Праці на Союзівці традиційною зустріччю молоді.

У п'ятницю, 1-го вересня, розпочинаються тенісові змагання т.зв. елімінаційної рунди, а увечері забава при звуках оркестри „Нові часи".

В суботу, 2-го вересня, рівночасно із тенісовими змаганнями розпічнуться плавацькі, які будуть тривати впродовж цілого дня. Увечорі о год. 8:30 відбудеться у залі „Веселки" мистецька програма у виконанні Стефана Шкафаровського — бас-баритона, Олі Шкафаровської-Рудик — деклямації, і Джіма Керола, що показуватиме магічні штуки. Опісля забава при звуках оркестрів — „Темпо" і „Нові часи".

В неділю і понеділок, 3-го і 4-го вересня ц.р., продовжуватимуться тенісові і плавацькі змагання зі святочним роздачею нагород в понеділок, 4-го вересня. Змагання влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб з доручення Української Спортової Централі Америки і Канади.

В неділю увечорі учасники матимуть нагоду ще раз забавитися у великій залі „Веселки", де до танців приграватиме оркестра „Темпо". У мистецькій програмі, що попередить забаву, виступлять о год. 8:30 вечора танцювальна група „Сизокрилі" з Ню Йорку і Дарка та Славко, що вже не один раз забавляли гостей своїми виступами.

Танцювальна група „Сизокрилі"

Джім Керол

Дарка і Славко

Республіки Прибалтики протестують проти диктату Кремля

Москва. — Як уже інформовано, в суботу орган ЦК КПСС газета „Правда" над рукувала рішуче попередження, адресоване прибалтійським націоналістам, які вимагають реальної незалежности.

Стаття, яка ні трохи не подібна до „перебудовних" документів останнього часу, зразу привернула до себе увагу світової громадськости. Цікавим є і той факт, що в момент її появи М. Горбачова в Москві не було.

Кремль неодноззначно дав зрозуміти, що не допустить відокремлення прибалтійських республік, хоч теоретично таке право закріплено за ними у совєтській конституції.

Стаття в газеті „Правда" викликала в Прибалтиці сильну реакцію на спробу Москви шантажувати місцеві національні рухи. Президент литовського руху „Саюдіс" Вітавтас Ляндсбергіс заявив, що „партійний документ, який появився у 'Правді', викликає асоціяції зі старими днями і, мабуть, висловлює точку зору консервативного крила Політбюра, а не самого Міхаїла Горбачова".

У неділю, 27-го серпня, в усіх трьох прибалтійських республіках відбулися засідання керівництва національних рухів, присвячені виробленню реакції-відповіді на тиск Москви.

В летючках, розповсюджених Латвійським національним фронтом, сказано, що „імперська деклярація ЦК КПСС підтвердила незалежність центрального уряду виникнути в становище, яке склалося у Прибалтиці".

„Я не здивуюся, якщо Москва дасть розпорядження послати у Прибалтику військо, — заявив відомий латиський націоналіст Вісвальдіс Брінкманіс. — Правда, якщо вони це зроблять, вільний світ нарешті зрозуміє, що Совєтському Союзові не можна довіряти".

В неділю увечорі в телевізійній програмі новин був показаний репортаж з московських вулиць. Москвичі одноголосно „осудили" сепаратистські настрої прибалтійців. Єдиним винятком був молодий мужчина, який не представився. Він сказав, що народи Прибалтики повинні самі вирішувати свою долю.

Президент Латвійського Народного фронту Дайніс Іванс заявив, що в Латвії не плянуються демонстрації чи інші масові вислови протесту. Місцеві націоналісти мають намір використати „парляментські" методи боротьби. „Ми не вдамося до сили, — сказав Іванс, — але ми не можемо мовчати, зустрівшись з атакою такого роду (публікацією у „Правді"). Якщо ми промовчимо тепер, завтра тиск стане ще більшим".

Як повідомляє з Москви кореспондент АП Марк Порубчанський, у понеділок Міхаїл Горбачов зателефонував з Криму першому секретареві ЦК Комуністичної партії Литви Альгірдасові Бразаускасові і висловив йому стурбованість з приводу подій, що відбуваються у Прибалтиці. Горбачов спробував відмежуватися від документа, надрукованого у „Правді", однак висловив стурбованість тим, що „недавні події вийшли з-під контролю".

Появилися спомини М. Шостачука „Від темряви до світла".

Вінніпег, Ман. — Цього року тут надруковано спомини Миколи Шостачука п. з. „Від темряви до світла". Ця 184-сторінкова книжка вийшла накладом автора.

Спомини М.Шостачука говорять нам про події і життя людей в Совєтському Союзі Східньої України, переважно запорізьких земель. Автор описує події, в яких віддзеркалює пробудження людської душі до релігії, щоб втекти від мертвої релігійної обрядовщини.

У передмові д-р К. Костів між іншим, вказує на головну ідею цієї книжки, пишучи: „Книжка від 'Темряви до світла' являє собою меморіяри урожденця Запорізької области, який пережив роки колективізації, голод 1932-33 років, жахіття Другої Світової Війни й гірке поневіряння по чужих країнах". А вкінці передмови автор її зазначає: „Книжка написана популярним стилем, в ній багато ілюстраційного матеріялу, як також помітні сумовиті нотки розлуки з історичним Запоріжжям, а віддати ностальгію за ним. Мемуари М. Шостачука стануть у пригоді соціологам, економістам, історикам і всім тим, хто цікавиться побутом, церковним життям і сільсько-господарськими проблемами в Україні".

Книжку цю в ціні 10 дол. можна набути, звернувшись на адресу: UEBC of Western Canada Publishers, P.O.Box 507, Kelowna, B.C., V1Y 7P1 або: UEBC of Western Canada Publishers, P.O. Box 1865, Winnipeg, Man., R3C 3R1.

Польські діячі у ЗСА солідаризуються із рухом спротиву в Україні

Ню Йорк. — До канцелярії Наукового Товариства ім.Шевченка у Ню Йорку наспів лист від директора Інституту Пілсудського в Америці Єжи Пруса з доданим до листа документом „Деклярація солідарности із страйкуючими в Україні".

Текст в українському перекладі звучить так: „Страйки, що розлились по всій Україні, свідчать, що український народ починає домагатися щораз голосніше своїх економічних і громадських прав та невідхильного права до самостійного буття. Часто порівнюється їх з народинами „Солідарности", яка започаткувала масовий рух спротиву у Польщі проти комуністичної влади, яку підтримувала Москва, що окупувала була не тільки Польщу й Україну, але й інші народи. Для українців як і для поляків є очевидною річчю, що не буде самостійної Польщі без самостійної України, але й доля вільної України була б загрожена, коли б не було самостійної Польщі. Не буде справедливої Европи без самостійної України й інших народів, які дотепер поярмлені. Не те, що роз'єднувало, але те, що єднає два сусідські народи — часто розбазрований росій ським чи совєтським окупантом — важливе й істотне для творення згоди під рідної обом народам. Ми, нижче підписані, солідаризуємося з боротьбою українського народу за права людини, за права до власної культури, національної спадщини, солідаризуємося із змаганням українського народу та його боротьбою за самостійність".

Підписали цю Деклярацію 16 видатних польських діячів, на першому місці Вацлав Єнджеєвіч, колишній міністер освіти в Польщі й співавтор військового Додатку до договору України й Польщі з 1920 року.

Президент НТШ й голова НТШ в Америці Ярослав Падох подякував за цю Деклярацію листом до директора Інституту Й. Пілсудського та запевнив його, що й він цієї самої думки, що підписані під Деклярацією польські діячі. НТШ у Ню Йорку співпрацювало з Польським Науковим Товариством, влаштовуючи цикл спільних наукових доповідей й сучасна історична доба сприяє такій науковій співпраці.

Ветерани 1-ої УД УНА відбудуть з'їзди

Ню Йорк (РГ). — Це вже ввійшло в традицію, що під час Дня Праці колишні вояки 1-ої Української Дивізії УНА відбувають свої зустрічі, наради чи з'їзди, звичайно на Оселі Українського Народного Союзу „Верховина" в Глен Спей, Н.Й.

Цього року, 2, 3, та 4-го вересня відбудуться аж два з'їзди. В суботу, 2-го вересня, буде радити вже від 9:30 ранку 21-ий делегатський з'їзд Братства в ЗСА, а в неділю, 3-го, 9-ий Головний делегатський з'їзд Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА, в якому візьмуть участь представники крайових Братств Австралії, Аргентини, ЗСА, Канади і Німеччини.

Як і в минулих роках, увечорі в суботу буде комбатантський бенкет і забава, а в неділю по Богослужбах в українських католицьких і православній церквах відбудуться Панахида за полеглих кол. вояків на „Могилі-Пам'ятнику".

Відбудеться третій з'їзд міттенвальдців

Кліфтон, Н.Дж. (Ю. С.). — 8-го липня організаційна комісія комітету, створеного для підготови зустрічі колишніх мешканців табору в Міттенвальді мала свої наради. Сходини відбулися на Союзівці, що комісії дало нагоду замовити там же приміщення для з'їзду, який відбудеться 12-го — 14-го жовтня 1990 року.

Присутніми на сходинах були голова комітету Юрій Український і члени організаційної комісії Михайло Мочула, Орест Кузьма та Іванна Солтис.

Крім затвердження місця і дати, темою нарад також були приготування розваг вої програми, збірка матеріялів до пропам'ятної книжки та потреба реклями, тобто способу нав'язання контакту з колишніми мешканцями Міттенвальду для осягнення їхньої численної участи. У зв'язку з цим, постановлено уже тепер висилати пресові комунікати й оголошення та відновити адресар для розіслання відповідних обіжників. Беручи до уваги те, що в 1990 році минає 40 років від дати розв'язання табору в Міттенвальді, організаційна комісія сподіється, що багато колишніх міттенвальдців напевно скористає з цієї нагоди і візьме масову участь.

Хоч на Союзівці є безліч кімнат, все таки було б бажано, щоб всі зацікавлені учасники заздалегідь подумали над замовленням нічлігу. Для успішного проведення з'їзду проситься всіх тих, що протягом останніх років відвідали Міттенвальд, привезти фотознімки та прозірки. Організаційна комісія буде рада отримати поради та сугестії відносно з'їзду та особливо буде вдячна кожному, хто пришле відомі йому адреси колишніх мешканців Міттенвальду.

Зі всіми питаннями, порадами прошу звертатися до голови організаційної комісії на адресу: Michael Moczula, 95 Curie Ave., Clifton, N.J. 07011. Tel.: (201) 772-4753.

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ" висловлюють сеньйорові українських журналістів і довголітньому співробітникові щоденника „Свобода" ред. Іванові Кедринові-Рудницькому глибоке та щире співчуття з приводу втрати дружини та вірної товаришки життя сл. п. Марії.

ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• У Пустомитах на Львівщині перший секретар райкому партії Коляда кілька місяців вів кампанію залякування робітників і рядових комуністів Пустомитівського об'єднання вапнових заводів, які в березні цього року разом із заступником директора заводоуправління Василем Папроцьким виступили в підтримку Народного Руху України не зважаючи на вимогу райкому осудити цю громадську організацію. У травні відбулися партійні збори заводоуправління, на яких Василя Папроцького, що відмовився визнати свою позицію щодо Народного Руху неправильною, було виключено з партії. Невдовзі після цього проти Папроцького на заводі було зорганізоване справжнє цькування і він змушений був, звільнитися з роботи.

• Після засідання Комісії ВР УРСР, на якому партократія виступила проти української національної символіки, влада на місцях негайно стала вживати репресивні заходи. Ось кілька прикладів з Косівського району Івано-Франківської области: не бажаючи допустити греко-католицькі відправу і мітинг в Косові на храмове свято 7-го липня, це гуцульське місто взяли в облогу, дороги до Косова перекрили, частину машин завертали назад, у всіх перевіряли документи і поперед жували про недопустимість „зборищ". По місту і особливо біля церкви, де відбувалася багатолюдна відправа, чигали посилені загони міліції та переодягнені оперативники. По селах по декілька разів збирали і закликали до пильності партактив. Подібне повторилося у знаменитому гуцульському селі Космачі. На храмове свято Петра і Павла 12-го липня, два синьожовті прапори, вивішені вранці біля пам'ятника Т. Шевченка та в Братській Могили космачан — жертв імперіялістичної війни в Афганістані, були люто зірвані невідомими місцевими жителями, особами в цивільно му. Кагебісти та партактивісти ходили в натовпі, приставали до тих, хто мав на грудях значки з тризубами та синьожовтими прапорами. На передодні в селі Шешори цього ж району хтось, зірвав національний прапор біля пам'ятника Шевченкові. Згодом з'ясувалося, що таку пильність виявив учитель фізкультури місцевої 8-річної школи, член КПСС Микола Титаренко, уродженець Одеської области. Він записав номер машини, пасажири якої вивісили біля пам'ятника прапор, і після телефонічної консультації з партордом сам радгоспу — Василем Лаврукoм, зірвав прапор. Парторг Лаврук відомий тим, що працюючи до минулого року директором 8-річної школи в сусідньому селі, організував справжнє полювання на школярів, які посміли піти до церкви або на різдвяні колядування.

3-го липня в селі Солянуватка Старосамбірського району на Львівщині біля соляних копалень, де енкаведисти закатували кілька тисяч людей, мав відбутися Молебень. Жителі Солянуватки і Добромиля почали сходитися до копалень, де був вивішений синьожовтий прапор, але міліція перешкодила цьому, розганяючи людей силою.

В Івано-Франківському розслідують вбивство інженера Левицького

Івано-Франківське. (ПС. УГС). — В неділю, 20-го серпня ц.р. тут відбувся жалобний мітинг в пам'ять інженера Романа Левицького, який помер в наслідок тяжких побоїв 13-го серпня ц.р., коли міліціонери з гумовими киями та рота спецпризначення хотіли перешкодити святкуванню Тисячоліття Хрищення України.

Як уже повідомлялося в „Свободі" ч. 158, на місці святкування мала відбутися Літургія, але міліціонери й військові оточили те місце і недопускали людей. Коли натовп прорвав кордон, зчинилася бійка, в результаті якої помер Р. Левицький. Під час похорону 15-го серпня люди вирішили зібратися на жалобний мітинг в неділю 20-го серпня. Але влада і на цей раз вирішила перешкодити. За годину до початку жалобного мітингу влада влаштувала екологічний мітинг, але львів'яни та івано-франківці на той офіційний мітинг не пішли, а пішли на місце побоїща, де перед громадою виступив член УГС Ігор Деркач, який розповів про цей трагічний випадок, закликав людей не піддаватися на провокації до бійок і оголосив, що злочин цей розслідує прокуратура.

Відгукнулась на цю подію і газета „Радянська Україна" ч.189 з 17-го серпня ц.р. Однак в газеті жодним словом не згадано про вбивство інженера. Навпаки, там пишуть, що з населення ніхто не постраждав за те постраждало багато міліціонерів, які звернулися за допомогою до лікарів, тому, мовляв, тепер іде слідство.

„В неділю, 13-го серпня, на околиці Івано-Франківська зібралося на Молебень близько трьох тисяч віруючих греко-католицької Церкви, в основному сільських жителів області, — сказано в газеті. — Його проводив нелегально діючий уніятський священик Василик. Після Молебня віруючі великою групою вирушили центральною вулицею до центру міста, паралізувавши рух транспорту. Ішли з жовто-блакитними прапорами.

У центрі міста хотіли провести ще й незаконний мітинг. Працівники міліції зупинили їх, запропонували йти вулицею Залізничною до вокзалу і роз'їжджатися по домівках. Екстремістські елементи вдалися до насильницьких дій. В результаті чимало працівників міліції постраждало, шістьом подали медичну допомогу. Один працівник госпіталізований.

За фактом вчинення опору працівникам міліції, пов'язаним з насильством, прокуратурою Івано-Франківська порушено кримінальну справу, ведеться розслідування. За даними прокуратури ніхто з цивільного населення за медичною допомогою не звертався".

Підписав кореспондент „Радянської України" В. Шляхтич.

НАРКОТИКИ З ПІВДЕННОЇ Америки доходять усіми способами транспорту до кожного міста ЗСА завдяки знаменито зорганізованій сїті торгівців. Це унеможливлює боротьбу з наркотиками, що її провадить державний апарат, бо торгівці перехитрюють усі контролі та пересилають наркотики так літаками, як автами, заховані у дитячі іграшки, заморожену рибу чи у частини авт.

ДВОЄ ХЛОПЦІВ ІЗ середньої школи в околиці Гюстону в Тексасі бороняться проти зарядження їхньої школи, що вони мусять обстригти своє дуже довге волосся. Минулого шкільного року вони майже не ходили до школи, вважаючи що дорученя управи школи — це „дискримінація" для них і вони будуть усіми правними дорогами домагатися, щоб їм не обстригати волосся.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашинґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda
Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

„Єдина неподільна"

Дня 23-го ц. р., у 50-ті роковини ганебного пакту Ріббентропа-Молотова, що поділив світ на сфери впливів Третього Райху і Совєтського Союзу з тайним додатком про згоду на загарбування Москвою трьох прибалтійських держав, окрема Комісія литовського парляменту прийняла резолюцію, що вимагає уневажнення цього договору і привернення незалежности Литві, Латвії й Естонії. У „Свободі" з 26-го серпня появився на цьому місці коментар п. з. „На порозі незалежности балтійських держав". Проте ще не відомо, чи їм повезе перескочити той поріг. 26-го серпня цього року офіційний совєтський ТАСС проголосив довжелезну заяву Центрального Комітету Компартії СССР з найгострішим натавруванням цієї литовської резолюції, з рішучим відкиненням вимоги незалежности та з недвозначними погрозами репресій. Не маємо ще ориґінального тексту російською мовою і знаємо про нього тільки з уривків англійською мовою в „Ню Йорк Таймсі" з 27-го цього місяця. Большевицький Центральний Комітет покликається на перебудову, яка ніби дала народам в СССР значні поступки в ділянках культури, економіки і політики, але таврує, „деякі групи, які називає „націоналістичними екстремістами", що пішли „задалеко" і створили атмосферу „націоналістичної гістерії". Большевицький ЦК підреслює обов'язковість „співжиття" всіх народів СССР і таврує „сепаратизм", який шкодить єдності Совєтського Союзу. Не сказано виразно, якими конкретними засобами центральна совєтська влада буде протидіяти самостійницькому рухові прибалтійських народів, але перестерігається, що наслідки можуть бути катастрофічні для тих, які гадають, що можуть осягнути „націоналістичні цілі". В іншому місці говориться, що вимоги литовців, латишів і естонців „ображують російський нарід", федераційний устрій Совєтського Союзу, Комуністичну партію Совєтського Союзу і совєтську армію".

Це типова декларація чорносотенного неділимства. Націоналістичними гістериками називається патріотів прибалтійських народів, які не вимагають нічого іншого, як привернення їм державої самостійности, яку загарбано їм на основі згоди двох тиранів, Сталіна і Гітлера. У цьому документі Центрального Комітету Компартії СССР порівнюється змаг прибалтійців до незалежности з гітлерівським нацизмом. Але ж з отим гітлерівським нацизмом братався Сталін. Ні словечком не згадується і не натякається, яким чином постала ця імперія від Балтики по Тихий океан і від Білого по Чорне море. Російським царям і їхнім большевицьким наступникам вільно було підступом і зброєю, ламанням договорів і безпосереднім насильством поневолювати країну за країною, підкорювати собі нарід за народом і вести після того скрізь русифікаторську політику — поярмленим народам не вільно змагати до відзискання своєї волі. „Що моє — це моє, а що твоє, то про це можна ще говорити". Коли литовці, латиші й естонці, мужчини, жінки і діти, сплели, тримаючись один одного за руки, живий ланцюг вздовж кордону до корінної Московщини — то це „образа" для СССР, для Компартії і для совєтської армії! Але це не є образою для тих народів, коли називається гістерією їхній державницькій патріотизм і коли той патріотизм прирівнюється до гітлерівського нацизму.

У довгому дописі з Москви та в коментарі Редакції „Ню Йорк Таймсу" з 27-го серпня згадується, що, мовляв, невідомо, чи Міхаїл Ґорбачов брав участь у вирішуванні цієї постанови партійного ЦК, бо він, Ґорбачов, тепер на літньому відпочинку. Міхаїл Ґорбачов є генеральним секретарем Компартії СССР і президентом Совєтського Союзу. Не можна уявити собі, щоб Центральний Комітет схвалював таку постанову без відома і згоди свого генерального секретаря. Що конкретно може вчинити центральна влада у Москві, щоб протиставитися визвольному рухові прибалтійських держав? Адже згадана вгорі резолюція литовської парляментарної Комісії була прийнята голосами литовських комуністів, які — так само, як у Польщі — є патріотами свого народу. Членами центрального дво — і півтисячного парляменту у Москві є також репрезентанти тих балтійських республік. Ґорбачов буде певне старатися виминути збройний зудар якимись переговорами. Не є виключене, що в обличчі безпосередньо можливої масакри, на куди більшу скалю, як її переведено весною цього року у Грузії, — лідери балтійських народів підуть на розмови і, може й погодяться на рід конфедерації. Коли ж цього не було б і Москва таки рішила би танками здавити самостійницький рух у Прибалтиці, так, як це зробила у 1956 році на Мадярщині, то це був би кінець кар'єри Ґорбачова. Чи він може дозволити собі тепер, осінню 1989 року, на ізоляцію від усього зовнішнього світу? Все у світі можливе, а проте існують і межі можливостей.

Н. Осока

В ДОНБАСІ БУДУЮТЬ ҐАРАЖІ НА МОГИЛАХ ЖЕРТВ РЕПРЕСІЙ

В газеті „Молодь України" ч. 153 з 9-го серпня опубліковано статтю Олександра Клименка „Донецькі Куропати", в якій розповідається, що поруч із залізничною станцією Рутченково у Кіровському районі міста Донецька є чимале пустирище. Територія навколо нього давно забудована, а тут протягом багатьох років вільно ростуть бур'яни. Отож ніхто й не здивувався, що саме це місце райвиконком відвів для будівництва ґаражів. Та не встигли екскаватори з'явитися на пустирищі, як по місту рознеслися чутки, що на місці масових поховань щось будують. Члени місцевого відділення Товариства „Меморіял" негайно звернулися до місцевих властей аби припинили будівництво доки не з'ясується, що ховається за цими чутками. Працівники виконкому і представники громадськости зустрілися зі старожилами і ті розповіли, що від 30-их років аж до приходу гітлерівців це місце було загороджене парканом і в народі його називали „військовою таємницею".

„У 1937-році мені було 19 років, — свідчить громадянка Короленко. — Я вирішила відвідати свекруху, взяла дитину і пішла, а йти треба було повз 'військову таємницю'. Поклала дитину на траву, підбігла, поки нікого не було, до паркану, знайшла щілинку (я вже чула, що тут лежать наші радянські люди), заглянула. Там була свіжовирита траншея, а біля неї купа трупів, накритих брезентом, видно тільки ноги. Коли стала відходити, озирнулася на вишку, вартовий на мене рушницю спрямував, мов, іди. Я злякалася, побігла, схопила дитину. Свекрусі розповіла, а вона каже, що повз них щодня возять убитих. Це, каже, наших стріляють за політику..."

Старший слідчий обласної прокуратури М. Водоп'янов, опитуючи людей, встановив, що територія ця була огороджена триметровим парканом і туди возили трупи вантажними автомашинами переважно вночі. Чимало свідків змогли навіть відтворити по пам'яті схему розташування траншей.

Свідок О. Холін розповів: „Я був тоді хлопчиськом, років вісім було мені, але добре пам'ятаю, як щовечора вулицею Кірова їхали в цей бік 2-3 вантажівки з вартовими по кутах. Ми гадали, що там будується підземний завод чи аеродром. Але коли наші залишили місто, а німці ще не увійшли ми кинулися туди, а там!..."

Його сусідка знайшла серед трупів свого чоловіка і на тачці привезла додому, щоб поховати. Ця жінка ще жива й тепер. Вона розповіла, що бачила там металевий стіл і підведений до нього електричний провід.

Те ж саме розповіли інші свідки. Отже не виключено, що привозили туди не лише розстріляних, але й живих, котрих убивали струмом аби не було чути пострілів.

Коли в місцевій пресі з'явилися про це перші публікації, то греблю мовчання прорвало і почали зголошуватися все нові й нові свідки, які розповіли, що такі ж поховання є й на територіях гірничого технікуму та місцевої тюрми. Свідки розповіли, що перед приходом німців хлопчаками вони пробралися на в'язничне подвір'я, де на власні очі бачили кілька траншей з трупами. Вже тоді були чутки, що перед приходом німців НКВДисти спішно розстрілювали в'язнів усіх в'язниць, які могли потрапити до німців. Те ж саме було в Донецькій тюрмі. Наприклад, А. Доманський розповів, що була там невеличка хата, він зайшов і побачив кров та багато червоноармійських книжок. Бачив також засипаний рів і поранених військових, яких закопали ще живими, але вони якось виповзли. А коли німці прийшли, то фотографії тих наповнених трупами траншей опублікували в газеті.

М. Семенцов сказав: „Я сам з тих, хто відбув строк за так звану антирадянську діяльність у недавні застійні часи. Мені не дуже вірять, але я збираю матерія́л про це поховання з 1987 року і маю вже понад 200 свідчень. Так, вони підтверджують: була хатинка, був стіл чи стілець з проводкою. Також кажуть, ніби змащували трупи смолою, щоб не залишалось татуїровок чи родимок, по яких можна було б упізнати закатованих. Кажуть, що складали трупи, а зверху — деревини, потім знову трупи і знов деревиня. Це поховання не єдине. Недавно в Калінінському районі копали канаву під газопровід і знайшли останки солдатів, чоботи, ромбики, петлиці. Десь у 5-6 шарів... Біля нинішньої міської ДАІ (дорожної автоінспекції) є старий терикон. Там, кажуть, перед тим, як увійшли в місто німці, розстріляли фезеушників (учнів фабричнозаводського училища). Начебто йшла колона з 15-ти машин, їх зупинили, змусили фезеушників викопати ями і розстріляли...

В гірничому технікумі був госпіталь. Легкопоранених евакуювали на станцію, а важких уночі везли саме сюди (тобто на Рутченківку). Одна медсестра попросилася поїхати з ними: мов, допоможу, коли треба. А вартовий їй: куди ти, дочко, ми ж їх прямо на кладовище веземо... Один з тих, кого тут розстрілювали, чудом врятувався. Його заарештували у 1938-му, роздягли і поставили, як всіх. Стріляли в потилицю. Чи рука в когось здригнулася,

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Міжплянетні дослідники

Такими дослідниками від сивої давнини були світлові промені, які доводили до очей звіздарів зображення небесних світів, сповняючи їх уми невимовним подивом та одночасно тривогою.

З винаходом оптичного телескопу поширився не тільки діяпазон космічних обстежень, але й докладність та якість досліджуваних об'єктів. За останніх п'ять сторіч оптичні телескопи досягнули великої чутливости та складности. Але навіть при допомозі такого досконалого телескопу, 200-інчовий телескоп Гейла в Паломар Ґарден, у Каліфорнії, астрономи не могли прослідити не тільки багато деталів далеких космічних, але й власної ґалактики Молочного Шляху.

Щойно в 1932 році відкриття космічної радіяції американським інженером телефонної ляборато́рії Белла, Карлом Янським, пробило науці нове вікно космосу у виді електромагнетного спектру, який вміщав, крім світлових, також радіові хвилі, довжиною від одного сантиметра до 15 метрів.

Цей винахід ліг в основу винаходу радіоастрономії, яка створила перелім в цілій астрономії ; згадати б хоч би накреслення мапи нашої галактики та зідентифікування цілої низки космічних об'єктів.

Але, якщо мова про нашу соняшну систему, найкращими дослідниками виявилися штучні сателіти, орбітні астрономічні обсерваторії та безпілотні зонди.

Одна з таких зонд „Вояжер 2" мореплавець) відкрила, згідно із звідомленням НАСА, від 7-го липня та 3-го серпня ц.р. чотири нові місяці на плянеті Нептун. Як відомо, НАСА в 1977 році вичалило в далеку космічну подорож безпілотну зонду, „Вояжера 1" та його двійника „Вояжера 2".

Нещодавне відкриття чотирьох нових місяців Нептуна становить велику сенсацію в цілому світі та ставить під сумнів правдивість цієї доцьогочасної плянетної теорії, згідно з якою катастрофічна подія, що стала дійсністю в нашій соняшній системі багато мільйонів років тому, спричинила деформацію орбіт двох відомих місяців плянети Нептуна, з яких менший, Нереїд має видовжену, еліптичну орбіту, а більший, Тітон має орбіту, унапрямлену назад, яка постійно меншає та готує йому передчасну загибель.

Для уточнення слід згадати, що Трітон, завбільшки нашого земного Місяця, був виявлений у 1846 році, а Нереїд, втричі менший за наш Місяць, відкрито щойно 40 років тому.

Обидва „Вояжери", побудовані Аґенцією НАСА у 1974 році, за час своєї 15-тирічної мандрівни в космосі, коштували американським платникам податків 865 мільйонів дол. За ті гроші вони переслали на землю багато тисяч фотографій, які, не тільки змінили доцьогочасний космологічний погляд на вселенну, але заповнили також багато білих плям у підручниках астрономії.

Наприклад, цього місяця науковці НАСА повідомили, що „Вояжер 2" переслав фотографії двох темних обручів, що творять, свого роду, комір навколо південного бігуна плянети Нептун. Згідно із здогадами науковців, цей комір чи пояс, шириною 2,700 миль, становить скупчення пилових та повітряних хмар, то до певної міри нагадують обручі Юпітера, Сатурна та Урану.

Згідно з передбаченням астрономів, „Воя жер 2", що летить із швидкістю 42,200 миль на годину зблизився 24-го серпня, 1989 року на відстань 3,000 миль від північного бігуна Нептуна та став перешим космічним возом, що переїхав так близько повз цю плянету.

Реасумуючи досягнення обидвох „Вояжерів", слід ствердити, що вони доволі значні. В 1979 році вони прослідили Юпітер, звідкіля „Вояжер 1" полетів у 1980 році у міжзоряні нетрі вселенної. У загальному, проєкт „Вояжерів", виявив 21 нових Місяців: три на Юпітері, чотири на Сатурні, 10 на Урані та чотири на Нептуні.

Мало цього, вони виявили теж багато нових невідомих деталів на існуючих вже місяцях Сатурна, наприклад, середньої величини його Місяць Йо чи Айо (10), розташований між двома найбільшими його сателітами, має величезну кількість вулканів, може найбільшу за всі місяці нашої соняшної системи, а його сателіт „Европа" має товстий льодовий покров, розташований на цілій його поверхні, врешті, на його найбільшому місяці „Титані", потверджено вправді наявність атмосфери, але не такої, якої науковці сподівалися, вона бо не складається з кисню та озону, але із суміші азотних та вуглеводних хмар, що становлять продукт випарування нафтових морів. Але, не меншою несподіванкою було виявлення, що славні перстені Сатурна становлять суміш льодових відламків та електричних розряджень.

Якщо мова про сам Сатурн, то він характеристичний, не тільки своєю багаточленною сателітною родиною (мабуть найбільшою в нашій соняшній системі) але також наявністю потужних вітрів, швидкість яких перевершує 1,000 миль на годину.

Коли „Вояжер 1" помчав у міжзоряні простори, „Вояжер 2" був унапрямлений на зустріч з плянетою Уран, що до неї він зблизився в січні 1986 року. Уран, має, не п'ять, але 15 місяців, з яких найбільший, вміщає велетенський каньйон (ущелину), глибиною кільканадцять миль, в порівнянні з яким „Grand canyon" в Кольорадо, нагадує навшвидко викопаний рівчак.

Михайло Воскобійник

ДІЯТИ ДЕМОКРАТИЧНИМ ВСЕНАЦІОНАЛЬНИМ ФРОНТОМ

(Перспективи на тлі X сесії УНРади)

II.

Українська Національна Рада, як екзильний передпарлямент, відображує не лише державницькі прагнення української діяспори, але також і державників України. Як така своїм існуванням вона сприяє зростанню державницьких прагнень також в Україні, стимулює там ріст організаційних форм змагання за державне усамостійнення. В цьому її непроминальне значення.

Поки в Україні лютував сталінізм, а потім брежнєвізм, українська еміґрація сепаратно від українських державників України сповняла провідну ролю в цій сфері. Але тепер ситуація різко міняється. На провідну позицію виходять інтелектуальні сили національно-політичної думки в Україні. Появляються там відважні діячі всенаціонального маштабу, голос яких накреслює перспективу широкого демократичного фронту українських патріотів по обох сторонах українських кордонів.

У дусі такої нової ситуації й проходила X сесія УН-Ради, на якій на провідні позиції вийшли фракції, що шукають шляхів розв'язки невідвертальної дилеми — існування, УНРади в діяспорі і організації в Україні, тобто оформлення, двох національно-політичних формацій: 1) Історичного ДЦ УНР, змодернізованого доповненням Українською Національною Радою з 1948 р. і 2. формації, що щойно тепер формується, але ще остаточно не сконсолідованої — це національні сили в Україні.

Як бути з цією дилемою? Якими мостами йти одним до одних і чи треба це робити? Як поставитися сучасній УНРаді і середовищам, що в ній перебувають, до процесу природного виростання цілком незалежного від нас національного політичного проводу в Україні, що щойно розгортає свої крила на Батьківщині? Чи виростає тут майбутня політична криза серед демократичної всеукраїнської еліти, тобто конкуренція між діяспорою і Україною, між двома центрами із відмінними національнодержавними льояльностями і тяготіннями, не кажучи вже про такі формації, що не вірять у демократію і її поборюють. Чи описані два центри тяготіння заперечують ~~один~~ одному існування своїми цілями? Чи вони безнадійно антагоністичні?

На це кажемо: причин для антагонізму нема, як нема причин для заперечення одних одними, бо єднає обох ідея боротьби за демократичні суверенні державні права України. На різному поземі і по-різному діють і ті й інші, але їх єднає ця ж сама мета — поставити на ноги суверенну демократичну Україну.

Потрібна довга терплива праця провідних сил в Україні для демократизації. Але також і тут, у вільному світі, потрібна демократизація і додаткова концентрація сил. Різні групи провідників, що виховалися у минулому в різних ідеологічних школах, дають ще й сьогодні різні плоди в політичній, культурній, економічній і церковній ділянках. Закорінена ще глибоко „острівна ментальність", з орієнтацією на дрібні інтереси серед деяких політичних середовищ із їхніми „власними" політичними центрами. Це єдина велика перешкода для дальшого росту всенаціонального центру в еміґрації, зокрема для розв'язання вгорі окресленої дилеми. Але надіємося, що демократична толеранція і терпеливість допоможе розв'язати цей ребус.

Концепція Української Національної Ради в екзилі, як політичної школи й лябораторії демократизму, відображає демократичні державницькі прагнення української діяспори, що є громадянами різних держав. Як концепція вона своїм існуванням сприяє ростові демократичних деравницьких прагнень в Україні, стимулює розвиток організаційних форм демократичної самоорганізації в боротьбі за усамостійнення України. Демократично-плюралістичний досвід УНРади може і мусить придатися для виростання демократичних формацій в Україні і їхньої консолідації між собою.

Невідкладним завданням УНРади і ДЦ УНР вцілому було і є стояти в тісному зв'язку з процесами в Україні, ураховуючи прагнення й програму опозиційних державницьких рухів і груп України. УНРада і увесь ДЦ мусять проявляти толерантність до них, беручи до уваги ступінь можливостей діяти там. Ми не можемо антагонізувати борців в Україні проти себе „бомбардуванням" їх звідси своїм максималізмом, ура-патріотичними криками, як це стається з деякими поза-УН Радівськими середовищами. Спасіння тільки в реальній оцінці конкретної ситуації в Україні й у світі. Максималізм, відірваний від життя, може більше шкоди, аніж допомагати.

Покличемось тут на слова Леха Валенси, сказані напередодні перемоги „Солідарности" на виборах у Польщі: „Це є час не для зударів, а для узгіднення" (переклад з американської газети — М. В.). Це стосується також до перемоги угорських інтелектуалів, що очолили рух за „перебудову" на Мадярщині. Обидва явища призвели до подорожі президента Буша до згаданих країн, а значить, міжнародного скріплення робітничого руху в Польщі і руху інтелектуалів і націонал-комуністів на Мадярщині.

У зв'язку з виборами до Верховної Ради УССР, що надходять, вирисовується у наш час окрема специфічна роля УНРади, як плюралістичного органу в екзилі, а цим і зразок для інспірації в

(Закінчення на стор. 4)

Степан Куропась

УКРАЇНА В ПЛЯНАХ ЯПОНІЇ

(На тлі книжки „Там, де сонце сходить")

II.

Організація Українських Націоналістів мала добрі зв'язки з Литвою і Фінляндією. У Литві виходив журнал „Сурма" і члени Проводу (ПУН) мали дипломатичні пашпорти Литви. Грибівський став литовцем „Ґрібавскас" й інші теж стали литовцями.

Уже при кінці війни ОУН вислала місію до держав Антанти через Еспанію. Два члени місії через Францію перейшли гори Піренеї до Еспанії, де їх заарештовано і ув'язнено. Один з них Антін Драган завдяки старанням УНСоюзу приїхав до ЗСА і став згодом редактором щоденника „Свобода", а другому, Юрієві Карманіну, вдалося виїхати до Канади, де тепер є редактором газети „Новий Шлях" у Торонто.

ОУН вислала місію до Японії у складі трьох членів, учасників нападу на пошту в Городку: Борис Марків, голова, і Михайло Гнатів, Гриць Файда, члени, які пройшли вишкіл, а до них долучилися без вишколу з різних сторін і держав Роман Корда-Федорів, Богдан Луковенко і Омелян Хмельовський. Подорож з Неаполю до Гонг-Конгу тривала шість тижнів. Місія їхала на кошт Японії. Подорож через Суезький канал, Індійський океан була повна пригод і зустрічів з різними людьми. Оглядали вони піраміди Єгипту й інші цікаві місця. Довідалися, що піраміди будували 100,000 робітників повних 20 років. На дорогу дістали по 50 дол. кожний. Голова місії мав „код" для зв'язку і додаткових 15 дол. Місію стрінув ген. Акікуза, який щодня втримував з нею зв'язок. На привітання приїхав ген. Угай і інші члени уряду, на доказ того, що місію приймали уважно. Акікуза знав більше про справу місії і договору з ОУН, як сама місія, стверджував голова Борис Марків. В часі перебування місії протягом 13 літ члени мали нагоду стрічатись з такими цивільними особами і військовиками т. з. Квантунґ армії і її командиром ген. Йошіда. Японія мала далекойдучі пляни щодо Амуру і тому такі важні особи, як ген. Ямагучі, ген. Акікуза, полк. Йошінака, Іноя-Сан, Маеда-Сан Матсусака-Сан і інші „Сани" опікувалися місією.

Через Японію, Корею, місія приїхала до Манжурії, де клімат змінився, настала зима. Там у Харбіні дістали платню 100 єн місячно кожному і 100 єн на особу на теплу одежу. Першим завданням місії було вивчати російську мову, якою деякі її опікуни володіли в слові і письмі. В Манжурії була поважна російська еміґрація — білих (цареславні), яких Японія потребувала для будучої розправи з Совєтським Союзом. Між трьохчленною українською місією були непорозуміння, які виринали на тлі співпраці японців з білими як теж на тлі як діяти, бо інструкцій з центру ОУН не було.

Японці зорганізували школу, яка мала приготовити українців до майбутньої совєтської війни. Такасі-Сан винаймив просторе приміщення для школи, подбав навіть про друкарню. Вчилися там від ленінізму, сталінізму і марксизму до воюючого комунізму. Учителями в школі були Іноє-Сан і Такасі-Сан, який давав лекції з совєтської розвідки НКВД і ҐПУ. Він теж не радив наголошувати справу самостійної України, бо це могло б пошкодити протисовєтському фронтові. На Україні, — казав він — нема вже українців. Є руский або російський народ, а інші національності СССР уже теж перетоплені в російському котлі. Такасі-Сан казав, що люди в Совєтському Союзі не розуміють їх, бо їм тепер не так важливо — хто править, адже вони вмирають з голоду. Їм треба наголошувати економічну ситуацію, робити порівняння, скільки робітник одержує за кордоном, тут чи в Европі.

Трагедія в Ротердамі змінила ситуацію. Місія повідомила далекосхідній світ про смерть полк. Євгена Коновальця. В Харбіні появилися величезні плякати про вибух бомби в Ротердамі і смерть Вождя, про які подбав Корда-Федорів, як секретар УДСічі. На летючках було написано. Вождь згинув! Хай живе Українська Національна Революція! Смерть ворогам України! Смерть Сталінові та його запроданцям! Тільки на руїнах большевизму воскресне Україна! Хай живе українська збройна сила! Хай живе Організація Українських Націоналістів! Хай живе протисовєтська революція!

Летючки були причиною розриву з японцями. Такасі-Сан переглянув зміст летючок і йому він не подобався. Він уважав, що їхня політика є підпорядкована їхній, тому він вимагав від місії:

1. Відмовитися від націоналістичних, ба навіть самостійницьких ідей; 2.боротьба проти комунізму; 3. перестати писати про тих росіян; 4. не вільно поборювати білих росіян на цьому терені. Навпаки, він вимагав співпрацювати з ними. Таких умов ультимату місія не могла прийняти, бо виглядало, що японці шукають українських„квіслінґів".

Такасі-Сан радив приняти умови.

Справа загострилася бо Такасі-Сан поставив ультиматум: або вони приймають його умови беззастережно й безкритично й продовжують співпрацю, або він передасть цю справу вищій інстанції — воєнній місії!

Курси припинилися, а для полагодження конфлікту місія з'явилася у воєнній місії перед майором Ямаока, який поставив обжалування такого змісту.

1. Ви не хочете писати у дусі яким вказуємо!

2. Атакуєте білих росіян які є-в протисовєтській боротьбі;

3. Домагаєтеся ґарантій для України, дати яких не можемо!

4 Не хочете співпрацювати з іншими націоналістами.

5 Ваш провід дав вас нам а ви не підпорядковуєтеся!

6 Ми не будемо вас більше фінансово підтримувати!

Своїми потягненнями Японія заперечила принцип розчленування Росії. Щоби якось жити і чекати кінця війни члени місії шукали праці, як шофери, механіки й інші праці при будівлях, голова місії був навіть раз на службі американської поліції. Зате мали більше часу включати в народну роботу в УНК і УДСічі. Голова став навіть

(Закінчення на стор. 4)

ДО ВАРШАВИ ПРИБУВ голова КҐБ генерал Владімір Крючков, який зустрівся з прем'єр-міністром Польщі Тадеушом Мазовецьким . Після розмови він заявив журналістам, що новий прем'єр справив на нього враження „солідної людини, здатної вивести країну зі стану кризи". „Мені він подобався", — сказав головний совєтський каґебіст про польського прем'єра-антикомуніста, додавши, що розмова з ним була „продуктивною і цікавою". „Новий прем'єр-міністер, — зробив висновок генерал Крючков,— знає, що треба робити. Ми бажаємо йому успіхів". Перед тим, як побачитися з Т. Мазовецьким, Крючков зустрівся з міністром внутрішніх справ Польщі генералом Чеславом Кіщаком. Місцеві журналісти підкреслюють незвичайну теплоту, з якою Крючков відгукнувся про Мазовецького.

У СТОЛИЦІ МОЛДАВІЇ Кишиневі відбулася величезна демонстрація націоналістів з вимогою зробити молдавську мову офіційною мовою республіки. У телефонічному інтерв'ю кореспондентові АП представник Молдавського народного фронту Ніколай Раюляну сказав, що на площі Перемоги у Кишиневі відбувся мітинг, в якому взяло участь не менш як 250,000 молдаванів. Багато демонстрантів вийшли на центральну міську площу з червоно-жовто-синіми національними прапорами. До зібраних звернувся голова президії Верховної Ради Молдавської ССР М. Снігур. В Кишиневі відбулася в той же день контрдемонстрація. Її провела організація „Єдність", яка об'єднує росіян та інші етнічні меншини, що проживають у Молдавії. В цій демонстрації взяло участь коло 2,000 осіб.

О. Колодій — поетеса українського походження

Цього року припадає 65-річчя поетичної творчости однієї з найкращих сучасних письменниць стейту Парана Олени Колодій, і з цієї нагоди було влаштовано в публічній бібліотеці міста Куритиба виставку творів Олени Колодій. На ній було виставлено книжки-збірки поезій, світлини та короткий життєпис. Паранський уряд іменував цього року поетесу „найбільш експресевною" і з цієї нагоди видав афіші з написом та портретом Олени.

Поетка Олена Колодій

Під час нашої розмови поетеса заявила, що хоч не володіє українською мовою, але є горда із свого українського роду, говорила про минуле та згадувала свої дитячі роки, з чого я багато дечого довідався.

Олена Колодій походить із української емігрантської родини. Народилася вона в колонії Крус Машадо, вірші почала писати ще з дитинства. В 1928 році вірш „Сльози" появився в журналі „Ґарото", що його видавали студенти. Згодом інші паранські журнали й часописи почали друкувати її поезії. Довгий час вона працювала вчителькою там здобула пошану серед учнів. В 1941 році видала першу книжку — збірку поезій, на конкурсі поезій в Бразилії вона виграла другу нагороду, серед критиків дістала високу оцінку та здобула велику популярність серед бразилійського суспільства. Поетичні твори Олени Колодій носять різноманітні впливи, переважно мають повчаючий характер, в деяких вона підкреслює свій зв'язок з Україною. Поетка переклала багато віршів Великого Кобзаря на португальську мову і серед них „Думи мої, думи", „Заповіт" та інші.

В 1983 році Товариство прихильників української культури видало її збірку „Вибрані поезії" українською мовою, що їх переклала наша письменниця Віра Вовк В 1987 р. Олена Колодій дістала від Паранського уряду титул й диплом як „почесна громадянка міста Куритиба". В Парані існують п'ять шкіл, названі іменем Олени Колодій. На закінчення нашої розмови поетеса подарувала свою найновішу книжку „Виїзд на дзеркало". Це є 17-те її видання.

К. Шмулик

ЧЛЕН КОНҐРЕСУ Барней Френк, правдоподібно, стане перед інверстиґаційною комісією тому, що він публічно признався до того, що затруднив у своєму бюрі хлопця легких звичаїв, з яким він, як гомосексуаліст, мав зносини. Б. Френк є членом Демократичної партії і його товариші є дуже розчаровані цією неприємною історією, яка опиниться невдовзі в етичній комісії Конґресу.

38 РОДИН КРИМСЬКИХ татарів з Ферганської, Андижанської, Самаркандської та інших областей Узбекістану прибули в Крим і, не маючи засобів для придбання домів, зайняли пустуючі землі в селі Севастіянівка Бахчисарайського району. Вони почали тут будівництво житлових домів. Директор радгоспу імени Чкалова в селі Савастянівка дав радгоспним трактористам розпорядження переорати ділянки, зайняті кримськими татарами під житлове будівництво. Трактористи відмовилися виконати розпорядження свого директора. За останні 45 років ці землі не оброблялися і не викотистовувалися.

Братання — кому на користь?

З приходом до влади в СССР Міхаїла Горбачова і у зв'язку з проголошеною ним гласністю та перебудовою почалися у ЗСА посилені намагання настроїти американський загал прихильністю до СССР. Вживаються для того різні дороги. Одною з них є нав'язування приязних відносин американських міст з містами СССР. Витворилася своєрідна психоза. Жертвою цієї психози стало недавно м. Баффало, яке побраталося з м. Калініном в СССР. (Міста, які побратались, американці звуть „сестрами"). Заходи у справі нав'язання приязних відносин Баффало з Калініном почалися ще минулого року. Хоч велися вони секретно, приховано від громадянства, то таємниця таки виявилася. Восени 1988 року, коли по Баффало почали поширюватися поголоски про можливість встановлення дружніх зв'язків Баффало з Калініном, голова Відділу УККА в Баффало Даша Процик, яка рівночасно координує працю Комітету для відмічення Тижня поневолених народів, почала протиакцію. Зайшовши до Сити Голл, Даша Процик висловила в імені національних груп, які підтримують акцію Комітету Тижня поневолених народів, а які творять досить велику частину населення Баффало, занепокоєння і побоювання з приводу братання управи міста Баффало із містом Калінін. Але заступник майора Баффало запевнив тоді Дашу Процик словами: „Це ніколи не станеться". На жаль, воно таки сталося!

Яка іронія! В часі, коли в Баффало відзначали цьогорічний Тиждень поневолених народів (17-22 липня), виявилося, що до Баффало прибула чотиричленна делеґація із Калініна, щоб підписати договір між двома містами. У склад совєтської делеґації входили: Александер Білоусов — голова міської ради м. Калінін, Сєрґєй Кісельов — секретар міськкому партії, Ніна Сініцина — член міської ради (і заступник директора однієї із середніх шкіл Калініна) та Лєна Звєрева — студентка університету.

Під час того, як перед будинками міської та повітової управ в Баффало повівали прапори поневолених народів, „батьки" міста гостили у себе росіян — представників народу-поневолювача, що підкорив собі і окупує країни, з яких походить велика частина мешканців нашого міста.

Поставлена перед доконаний факт, голова Відділу УККА і координатор праці Комітету Тижня поневолених народів Даша Процик почала діяти. Звернулася вона до членів міської ради, щоб вони рятували те, що ще вдасться врятувати. При тому голова висунула такі аргументи: міська рада діє незгідно із духом публічного Закону 86/90 і незгідно з бажанням громади. Діє засекречено і виходить поза межі своїх завдань, входить у сферу зовнішніх справ. З протиакцією треба було поспішати, треба було діяти негайно, поки совєтська делеґація не залишила ще Баффало. Нав'язуючи до Тижня поневолених народів, Даша Процик виготовила відповідну резолюцію. В оформленні резолюції важливу ролю відіграли також лідер більшости у міській раді — Джеймс Піттс і член міської ради — Дейвид Рутецькі, за що їм належиться признання і подяка. Резолюція була схвалена одноголосно 25 липня ц.р. Саме того дня відбулося засідання міської ради. Зміст резолюції такий: міська рада уповноважувала посадника міста вступати у дружні зв'язки з м. Калінін в сенсі наближення людей до людей, щоб громадяни СССР докладніше запізналися із способом американського життя, з американською демократією, а не в сенсі підтримки совєтського уряду, який нехтує людськими правами і національною свободою народів, що входять в склад СССР. Для того саме міська рада підтримує акцію Комітету Тижня поневолених народів.

Наші громади на поселеннях можуть тепер часто знайтися в обличчі обманливих потягнень Москви в часі гласности і перебудови — потягнень, передбачених і непередбачених. Тому треба бути завжди напоготові і своєчасно робити відповідні протизаходи. Кому бо користь із нав'язування дружніх відносин з СССР? В кожному разі, не Америці і не поневоленим Москвою народам.

Михайло Лоза

Св. п. В. Литвин

З великим жалем і смутком сприйняли ми вістку, що 7-го липня ц. р. в місті Ст. Катеринс у Канаді упокоївся в Бозі на 81-му році життя заосмотрений найсвятішими Тайнами сл. п. Василь Литвин. Покійний народився в селі Рошнів Станиславівської области в Західній Україні, залишив горем опечалену дружину Галину, брата Степана в Торонто, сестру Марію Маскалі в Ню Йорку з сином і донькою, двох братанків Михайла і Теодора в Ню Джерзі, ближчу і дальшу родину в Канаді, Америці і Україні.

Св. п. В. Литвин

Василь Литвин приїхав до Канади в 1928 році 20-літнім хлопцем і поселився у місті Фортвільям, не маючи змоги дістати праці з причини економічної кризи. Тому подався далі на захід Канади в Манітобу, Алберта і Саскачеван за працею. Спочатку працював по фармах, а опісля на залізниці. Це його не дуже задовольняло, тому переїхав до Торонто і дістав працю в кравецькій фірмі. Згодом купив своє власне підприємство, а в 1960 році переїхав до міста Ст. Катеринс і став співвласником готелю аж до виходу на заслужену емеритуру.

Маючи більше вільного часу, включився в суспільно-громадську працю, а головно при Суспільній службі українців Канади. Завсіди був активним, чесним і примірним членом і через кілька років сповняв обов'язки заступника голови. Коли з рамени Суспільної служби покликано до життя Корпорацію у справі будови дому для старших громадян, В. Литвин був одним з її членів, де виконував свою праю чесно, точно і шляхетно.

Похоронні відправи в похоронному заведенні і в церкві свв. Кирила і Методія відслужив о. парох д-р Микола Комар, а відтак тіло покійного В. Литвина спочило на цвинтарі Вікторія Ловн. Над свіжою могилою попрощав покійного о. д-р Микола Комар, а присутні попрощали піснею „Видиш, брате мій". З цвинтаря всі вернулися до залі Українського Національного Об'єднання на спільний обід-тризну. Обідом проводив від Суспільної Служби Федір Ткаченко. У короткій промові він розповів про пройдений шлях трудолюбивого життя покійного. Від світлички старших громадян при УНОб'єднанні прощала покійного Марія Боровська. Під час обіду переведено збірку на українську пресу в сумі 245 дол. і призначено на чотири українські часописи. Замість квітів на свіжу могилу приятелі і знайомі зложили 1,050 долярів на будову дому для старших громадян, який вже майже на викінчені. Шкода тільки що покійний не діждався побачити почату працю завершеною.

Тризну закінчено молитвою, яку провів о. д-р М. Комар.

Михайло Чорнописький

В невимовному смутку повідомляємо Родину, Знайомих, та українську Громаду, що 1-го серпня 1989 р. відійшла у Вічність, закінчивши 80 років життя наша Найдорожча і Незабутня Мама, Сестра, Братова, Тета.

св. п. ЯРОСЛАВА КУШНІР з дому ЗІНКЕВИЧ

народжена 17 липня 1909 р. в Завидчі, біля Радехова, Галичина в родині отця Михайла Зінкевича та Ольги з Чмолів.

Св. п. Ярослава (Ольга, Антоніна) Зінкевич-Кушнір закінчила 1928 р. клясичну гімназію Сестер Василіянок у Львові, а опісля державні педагогічні курси. Була від 1930 до 1944 року професійною учителькою в школах Західньої України, а на еміґрації вчила довгі літа в Монтреалі в Рідній Школі ім. Митрополита Андрея Шептицького, директором якої був св. п. о. крилошанин Василь Бринявський. Від 1950 р. належала до Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України в Монтреалі, а після переїзду до Торонто 1968 р. була активним членом Суспільної Служби Українців в Канаді. Від 1969 р. важко хворіла, але померла несподівано на атаку серця і емболізм.

Панахида відбулася в четвер, 3-го серпня 1989 р., в похоронному заведенні Кардинала в Торонто. Заупокійна Служба Божа відправлена 4-го серпня в церкві Св. Покрови при вул. Лідс. Тлінні останки спочили біля мужа, св. п. проф. Омеляна Кушніра, на українському цвинтарі Св. Володимира в Оквіл, Онтаріо.

В глибокій печалі:
дочка — КВІТОСЛАВА МАРІЯ
брати — ЗЕНОН з дружиною ОЛЬГОЮ та родиною, в Кракові
РОМАН з дружиною АЛЬДОНОЮ та родиною, в Торонто
родина мужа, св. п. проф. Омеляна, в США
дальша родина в західній Україні.
Вічна Їй Пам'ять!

Моя подяка тим членам Родини та Знайомим, що взяли участь у похоронних відправах, переслали численні чудові букети квітів, несли домовину.

Зокрема дякую інж. Миронові Барановському за участь в панахиді.

Дякую тим особам, що причинились до організації похорону: оо. Іванові Барщикові та д-рові Миронові Стасеві за відправу панахиди та Заупокійної Служби Божої, о. Цурковському, з парафії Св. Миколая, за відвідини в шпиталі та за Останні Тайни, хорові „Обнова" та його диригентові Петрові Бубелі за спів на панахиді, Богданові Чолієві за спів на Заупокійній Літургії. Моя щира подяка дорогій Олі Павлюк, що турбувалась та старалась помогти мені, як також Євгенові Шведові та Ярославові Сербинові. Ромі Ганківській дякую за влаштування тризни.

Дякую моїй товаришці дитячих літ, дорогій Марійці Бринявській Чолій, що прибула з Монтреалю та звеличила похоронні відправи своїм прекрасним оксамитним співом. Дякую Марійці за слово над гробом та на тризні, в якому вона так влучно підкреслила вклад моєї Мами в життя української спільноти: її педагогічну працю.

Для мене Мама моя — Нюня — була від початку моєї свідомости втіленням Краси, краси якої жадна офіційна світлина не може передати, краси, що зростала з віком і слабістю, і приносила біль і радість. Ця краса, зокрема великі сині очі, притягала увагу, навіть в лічниці, прохожих і чужинців. Нюня була щастям моїм, яке я думала ще скоро не покине мене, яке я схороню від смерти...

Родина не організувала жадної збірки, але присутні Пані на тризні зібрали деякі пожертви на український піклувальний дім Св. Димитрія в Торонто та на інші громадські цілі. Жертвували в пам'ять моєї Мами:

На Піклувальний дім Св. Димитрія, Торонто	
Квітослава М. Кушнір	100.00
Д-р Олександер Клос	50.00
Марія Осмак	50.00
Ірина Хухра Сольчаник	50.00
Христина і Ігор Дякунчаки	40.00
Роман Зінкевич	40.00
Марія Баран	20.00
Рома Ганківська	20.00
Дарія Данилович	20.00
Марія Комісар Равич	20.00
Бронислава Мельник	20.00
Ольга Павлюк	20.00
Ірина Павлюк Петрига	20.00
Володимир Процик	20.00
Ярослав Сербин	20.00
Марія Чолій	20.00
Євген Швед	20.00
Ірина Гомонко	10.00
Н. Козова	10.00
Д-р Олександер Малицький	10.00
Володимира Цибушник	10.00
Катерина Яворська	10.00
	600.00
На Товариство Свята Софія	
Віра Лозинська Іваницька	50.00
На В-во Гомін України, Торонто	
Наталія Гуцал	20.00
На Український Вільний Університет	
Микола Кавка	25.00
На журнал „Жіночий Світ"	
Іроїда Винницька	20.00
Квітослава М. Кушнір	50.00
На Служби Божі	
Любомира і Лев Лукомські	50.00
Разом:	815.00

Ділимося сумною вісткою, що вночі з 27-го на 28-го серпня 1989 р. заснула навіки наша Дружина, Тета, і Братова на 90-му році життя

МАРІЯ з ПОПОВИЧІВ КЕДРИН-РУДНИЦЬКА

ПАНАХИДА відбудеться в середу, 30-го серпня 1989 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Бромірського 221 Warren St., Jersey City, N. J.

ПОХОРОН з того ж похоронного заведення на український православний цвинтар св. Андрія, в Бавнд Бруку, Н. Дж., в четвер, 31-го серпня, год. 10-та рано.

ІВАН — чоловік
ОЛЬГА ПЕРЛОВИЧ — сестра
МАРТА СМИТ — сестрінка з чоловіком МАЙКОМ і синами МАРТИНОМ І МОРҐАНОМ
МАРІЯ СОКІЛ-РУДНИЦЬКА — братова з синами РОМАНОМ І ДОРІЯНОМ
ПЕТРО ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИЙ — свояк

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ виборів на президента ЗСА подала до публічного відома, що кандидати у виборах 1988 року видали на передвиборчу кампанію 210 мільйонів долярів, а зібрали 213.8 мільйона. Чотирьох кандидатів зібрало потрібні їм фонди, в тому трьох республіканців, а це Джордж Буш, який зібрав найбільшу суму 31.8 мільйона, Баб Дол і Пет Робінсон. З Демократичної партії єдиний Майкел Дукакіс зібрав відповідну суму 28,5 мільйона.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ Бостону Джойс Александер дозволила видати грецькому урядові 35-річного банкіра Георга Коскотаса, який перебуває у З'єднаних Стейтах Америки. Г. Коскотаса називають головним спричинником скандалу, який сприяв поразці грецьких соціялістів на останніх виборах. Коскотас був директором Критського банку і його обвинувачують в тому, що він обманним шляхом перевів на свій рахунок 200 мільйонів долярів, які належали банкові. Коскотас, зі свого боку, твердить, що діяв з дозволу тодішнього прем'єра-соціяліста Анреаса Папандреу і переводив гроші на рахунки його партії. Банкір був заарештований у Бедфорді, Массачусетс, у листопаді минулого року після прибуття з Бразилії.

В Донбасі...

Закінчення зі стор. 2.

чи то щастя йому таке, але його лише поранило і він виповз. Це він сам якось розповів у шахті своєму напарникові...

Ще один чоловік — Андрій Пилипович повідомив, що його батько працював у 1937-1938 роках головним інженером. І йому якось надійшла команда виділити 30-робітників. Дав. Для чого — тоді не питали. Де вони працювали, він не знав. А коли зустрів когось з них, то запитав про це. Той відповів, що на Рутченково копають ями, наступного дня приходять — вони вже закидані, копають нові..."

На вимогу „Меморіялу" обласна прокуратура порушила кримінальну справу. За допомогою добровольців, в основному студентів-істориків університету, було розпочато розкопки і знайдено останки людей. Представники прокуратури забрали їх на експертизу, але результатів ніхто не знає. Невідомо за чиєю вказівкою всі роботи по розслідуванню цих поховань припинилися, окрім... будівництва гаражів.

Негайно знову зібрали засідання „Меморіялу", на яке запросили всіх бажаючих. З'явилися нові свідчення і громадськість затурбувалася, що ніхто не знає, як, де і хто робить експертизу тих остатків 160-ти людей, що вже відкопані. Місцеві жителі вже не раз зверталися до різних інстанцій з приводу цих поховань, але їм не відповіли. Отже працівники виконкому, виділяючи ту площу під будівництво ґаражів, не могли не знати, що то за місце, бо коли навколо зводили будинки, то вже тоді екскаватори викопували безліч людських кістяків, які кудись вивозили ночами. Студенти почали там розкопки ще в березні-травні ц. р., знайшли 168 кістяків і три шахтарських жетони, за якими можна встановити прізвища закатованих. Майже всі черепи з одним-двома отворами від куль, є кулі і в хребтах. Трупи лежать у 5-6 шарів, зверху — метра півтора землі.

Студент Ліпатов скаржиться, що справжньої комісії так і не створили. Працює лише один слідчий, якому допомагають ентузіясти з „Меморіялу". Райвиконком практично самоусунувся від цієї справи. Багато знайдених речей зникло у невідомому напрямку. Місцеве управління КГБ відмовляється розкрити свої архіви. А Донецька прокуратура намагається вдавати, що все уже зроблено і справу можна закрити: в „Соціялістіческом Донбассє" опубліковано статтю прокурора области В. Синюкова „Реабілітовані посмертно". У статті названо кілька десятків імен репресованих і розстріляних комсомольських, партійних і совєтських працівників, керівників підприємств, прокуратори тощо. Але свідки тих подій переконані, що у 1934-1938 роках розстріляно не десятки, а тисячі невинних людей. У списку, опублікованому прокурором є такі імена: колишній секретар обкому партії О. У. Холохоленко; колишні голови облвиконкому М. Г. Іванов, В. В. Всеволожський, П. І. Шпилєвий; секретар донецького міськкому партії К. Ф. Ковальов; перший секретар обкому комсомолу А. С. Татарников та інші.

„Засідання 'Меморіялу' закінчувалося, — пише автор статті. — І тут вийшов наперед весь мокрий від дощу, що сатанів за вікном, маленький на зріст дідусь і поклав на стіл степову квітку.

— Це звідти, стиха промовив він, — я щойно був там, на розкопі. Студенти пішли. А там з'явився екскаватор, знаєте, потужний такий, на боці ще написано польською 'Сталева воля'... Копають поруч із траншеєю..."

Так закінчує свою сумну розповідь кореспондент „Молоді України Олександер Клименко з Донецька.

Тим часом центральні совєтські газети повідомляють про нові й нові могили масових розстрілів. У селі Маліновка Целіноградської области, на місці сумнозвісного АЛЖИРу (Акмолинський лагер женщин изменниц родины) якраз на могилах закатованих жінок АЛЖИРу тепер сміттєве звалище, куди вивозять нечистоти з птахофабрики в Акмолинську. (Акмолинськ у перекладі означає „біла могила"). А сама фабрика також побудована на могилах жертв репресій.

Як повідомляє газета „Ізвєстія" з 2-го серпня ц. р., свідки розповідають, що в жіночому концтаборі протягом 20-ти років його існування щороку перебувало від 6 до 7 тисяч жінок, більшість з яких не дожили до звільнення. Кореспондент „Ізвєстій" О. Стефаніш повідомляє, що на місці масових поховань колишніх в'язнів Карлаґу також починають прокладати асфальтну дорогу. Стало відомо також про численні могили в селі Лєвашово під Ленінградом, де покояться останки 46771 людей, розстріляних ленінградським НКВД-МГБ у 1937-1958 роках. Виплили на поверхню і дані, що під час окупації німці знайшли з простріленими потилицями у Львові 2200 трупів, у Литві — 500, в Березвечі (Білорусія 4,00, Отже Катинь, Куропати, Биківня, Вінниця, Донецьк, Маліновка, Лєвашово. А скільки таких безіменних масовних могил ще лишається невідомими ніхто не знає.

Діяти...

(Закінчення зі стор. 2)

Україні, щоб вибирати таких депутатів, що заперечують дотеперішню монопартійність комуністів в користь більш плюралістичного складу Верховної Ради, а значить таких, що обстоюватимуть плюралізацію, свободу і суверенізацію України.

Потрібно якнайуважливіше прислухатись до опозиційних рухів і груп в Україні, до їхніх побажань популяризувати їхні домагання в Україні через доступні нам засоби (радіопрограми, публікації в українських і чужих пресових органах). Звертаємо увагу на нарікання лідерів опозиційних груп на слабу національну свідомість населення в Україні і на необхідні заходи для її підвищення. Але на допомогу приходять розпач і відчай населення, а зокрема інтелектуалів, наслідком бездушного плюндрування навколишнього середовища новими проєктами будівництва гігантів центральними пляновиками з Москви.

Надзвичайно симптоматично, що страйки шахтарів у Сибірі перекинулися також до українського Донбасу. Таким чином робітнича кляса включається, як і в Польщі, в економічні й політичні домагання.

Активізація інтелектуального і політичного життя в Україні наслідком перебудованих нововведень створила нові можливості посилення руху за суверенізацію України, за припинення напливу відомих зайдів до України. Створюється перспектива для взаєморозуміння українців на шляху розбудови всеукраїнського демократичного фронту за суверенність України. Успішне існування УНРади, її діяльність, мусила б промощувати шлях до цього через реальне існування співзвучних елементів по обох боках кордонів. Поза цим існує тільки декляративна максималістична фразеологія.

Діяти в сучасній ситуації старими методами, послуговуватися старою фразеологією, вживаною попередніми десятками років, означає не діяти взагалі, а то й тягнути державні аспірації сучасної України назад, а фактично в „нікуди".

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

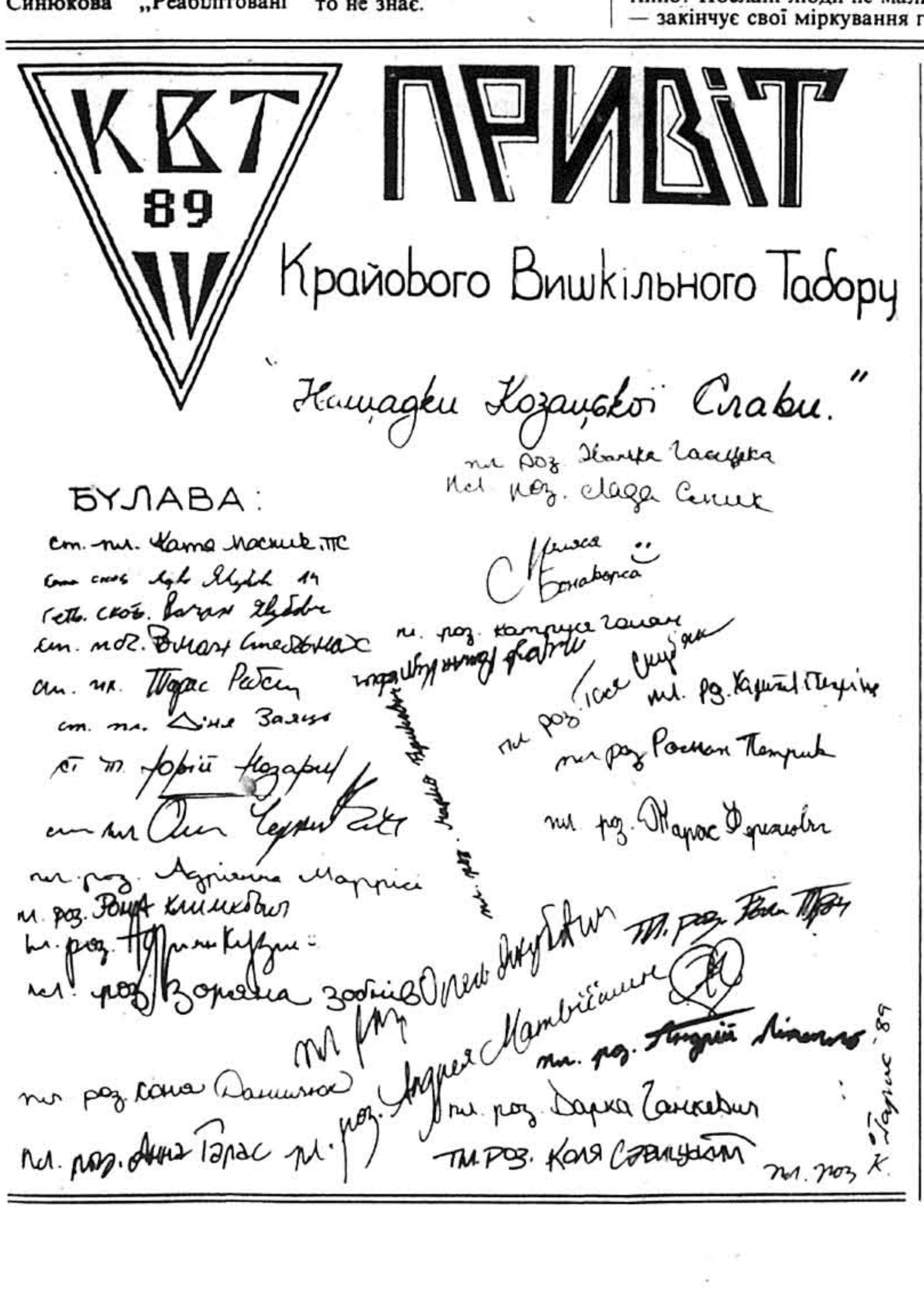
організувати хори і був їх дириґентом. Інтересні спостереження мав голова відносно вартости українців на далекому Сході. Були між ними потомки запорозьких козаків і професіоналісти. В Харбіні українці говорили по-російськи. Дентистка пані Лисенко зі славного патріотичного роду музиків — Лисенків на запит чому не говорить по-українськи хоч вміє, вона відповіла, що це все одно, а на запит чому у нас на стіні висить портрет царя Миколи II замість Шевченка, відповіла, що у них (жила з батьком) є теж портрет Тараса, але на горищі. При допомозі білих сказала вона, можна буде звільнити Росію від червоних. Бо хоча, вони українці, але жалують за царем. Під впливом батька з козацького роду при других відвідинах в їх домі висів на стіні вже портрет Шевченка.

Про далекий Схід, Зелений Клин, написав „Книгу спогадів" інж. Несторович, де він зустрів велику організаційну діяльність мешканців. Як полонений старшина австрійської армії він перебував переважно над рікою Амур, де є великі скупчення українців. Він щасливо вернувся до Львова і працював у Центросоюзі; помер в Америці. Українець проф. Іван Світ завзятий УНР-івець видавав „Манджурський Вісник", але про діяльність націоналістів ніколи не згадував. Д-р Мілько і Карда Федорів видавали при кінці перебування в Шанхаю англійську газету „Call of Ukraine".

Треба теж додати, що японці відновили співпрацю з місією в тому часі, коли німці опанували майже весь европейський континент, але знову перервали, як довідалися, що українці не співпрацюють з німцями.

Борис Марків, голова місії, перебув три роки на Ліпарських островах у вишколі, а разом 13 років поза рідним Львовом. Він мав зв'язки з Миколою Лебедем і при допомозі свого двоюрідного брата прибув у січні 1948 року до Канади, де живе донині. Він у своїй книзі спогадів твердить, що до дипломатичної роботи ніхто не „годився, члени „брали себе за роги", бо підбір людей до накресленого завдання був невдалий. Він каже, що як Провід Українських Націоналістів (ПУН) хотів післати зв'язкових з урядовими колами Японії, то вибір членів місії був фіяском. Неприготованим людям уможливлювати зв'язки з чужинцями і вичікувати результатів праці з імперією великої Японії було не під силу без вишколу в школі дипломатичної служби. Яка служба такий вислід.

Зелена Україна близько Японії і ОУН думала, що населення Зеленого Клину може створити певне державне тіло, яке не буде загрозою для Японії і зможе вільніше жити. Але члени місії не знали про що говорили представники ОУН, коли домовлялися про співпрацю з Японією. Ніхто не дав членам політичних напрямних щодо цього питання. Чи ПУН уважав українців настільки політично виробленими, які могли вести політику самостійно? Послані люди не мали образу цілости домовлень, — закінчує свої міркування голова місії Б. Марків.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА ПЕЛЬЦ, член УНС Відд. 130-го ім. св. Володимира в Ню Йорку, Н.Й., померла 30-го червня 1989 року на 83-му році життя. Нар. 1905 року в Саноці, Україна. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку сина Мирiяна з дружиною і дітьми. Похорон відбувся на цвинтарі Сайприс Гілл в Ню Йорку.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

БРОНИСЛАВА ШИМАНСЬКА, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., померла на 93-му році життя. Нар. 1896 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку сина з дружиною і трос внуків та ближчу і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 14-го липня 1989 року на цвинтарі св. Томаса у Ферфілді, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Сливінський, секр.

ТЕОДОР ПИЖИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 427-го ім. Івана Франка в Ст. Катаринс, Онт., помер 9-го липня 1989 року на 78-му році життя. Нар. 1912 року в селі Метенів, Зборівського району, Зах. Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Евфрозину, рідного брата з родиною в Канаді, сина Володимира з родиною в Україні, Михайла з родиною на Фльориді та Лесю Мусат з родиною в Ст. Катеринс, Онт. Похорон відбувся 12-го липня 1989 року на Вікторія Ловн Семетері в Ст. Катеринс, Онт. Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Дяків, секр.

АННА ПІГУРА, член УНС Відд. 171-го ім. Лесі Українки в Джерзі Сиglobal, Н.Дж., померла 31-го липня 1989 року на 78-му році життя. Нар. 1911 року в Порт Джервіс, Н.Й. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку сестер Мері і Ольгу Пігура, Александру Липку, Павлину Знайден, племінників і племінниць. Похорон відбувся 2-го серпня 1989 року на цвинтарі Святого Хреста в Норт Арлінґтоні, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
С. М. Расн, секр.

ПЕТРО МОАКО, член УНС Відд. 204-го в Ню Йорку, Н.Й., помер 24-го липня 1989 року на 71-му році життя. Нар. в Батлер, Па. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Діну. Похорон відбувся 28-го липня 1989 року на цвинтарі Ґейт оф Гевен у Валгалла, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Заліпський, секр.

ІЛИЯ ЩУПЛЯК, член УНС Відд. 275-го Т-ва Дарахівщина у Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 26-го липня 1989 року на 70-му році життя. Нар. в селі Соснів, повіт Підгайці, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію; синів: Романа з дружиною Сузан і Володимира з дружиною Моріи та внуків Мішел, Моріи і Лізу. Похорон відбувся 29-го липня 1989 року на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МЕРІ ГАЛИЧИН, член УНС Відд. 361-го Т-ва Дністер в Ню Йорк Ситі. Померла 27-го липня 1989 року на 79-му році життя. Нар. 20-го вересня 1909 року в Україні. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку дочку Ольгу Настин. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія на Квінсі, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
С. Чума, секр.

АНДРІЙ ЯНІШЕВСЬКИЙ, член УНС Відділу 277-го ім. св. Івана в Гартфорді, Кт., помер 16-го липня 1989 року на 86-му році життя. Нар. 1903 року в селі Підкамінь, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Владиславу, дочку Доріс Латик, внуків Христину і Андрею, приятелів і союзову громаду. Похорон відбувся 19-го липня 1989 року на Укр. Кат. цвинтарі ім. св. Михаїла в Ґлестонбургу, СТ.
Вічна Йому Пам'ять!
Осип Гладун, секр.

МАРІЯ ЧОПИК, член УНС Відд. 307-го Т-ва ім. Митрополита А. Шептицького в Бостоні, Масс., померла 15-го липня 1989 року на 100-му році життя. Нар. 1889 року в селі Козова, пов. Бережани, Зах. Україна. Членом УНС стала 1931 року. Залишила у смутку дві дочки, Анну Чопик і Стефанію Сидоряк, племінницю Стефанію Чоптій, п'ять внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 21-го липня 1989 року на цвинтарі Кальварія в Бостоні, МА
Вічна Їй Пам'ять!
Дмитро Ґалонжка, секр.

ВАСИЛЬ ШАРАН, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 17-го липня 1989 року на 68-му році життя. Нар. 1920 року. Членом УНС став 1938 року. Залишив у смутку дві сестри, племінників і племінниць. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті Миш.
Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.